Vervoerregio Amsterdam

Postbus 626
1000 AP Amsterdam

Jodenbreestraat 25
1011 NH Amsterdam

T 020 527 37 00
E info@vervoerregio.nl
W www.vervoerregio.nl

KvK: 34374879000
IBAN: NL46BNGH0285168274
BIC: BNGHNL2G

Regioraad Vervoerregio Amsterdam
Postbus 626
1000 AP AMSTERDAM

Datum 12 december 2022
Uw kenmerk
Ons kenmerk 2022/17105/STR

Onderwerp Informatiebrief stand van zaken OV2023 - december '22

Inlichtingen [redacted]

Bijlagen

Geachte leden van de Regioraad,

Op 24 augustus bent u voor het laatst geïnformeerd over de stand van zaken van het openbaar vervoer in 2023. Zoals destijds gemeld weten we door de bijdrage van de Vervoerregio en de Rijksregeling grootschalige afschaling te voorkomen. Inmiddels kunnen we u meer informatie verstrekken over de voorwaarden van de Rijksregeling, de gevolgen van de personeelstekorten en stijgende energieprijzen op het openbaar vervoer in 2023 per concessie. Met deze brief informeer ik u over de laatste stand van zaken.

Rijksregeling en bijdrage Vervoerregio
Sinds de laatste keer dat u bent geïnformeerd hebben de Vervoerregio, andere decentrale overheden en het Rijk gesproken over de exacte invulling van de rijksregeling. Zoals eerder bekend is de rijksregeling, genaamd BVOV voor 2022 verlengd van september 2022 tot en met december 2022. Voor 2023 is met alle inspanning en afstemming een afspraak gemaakt voor een nieuwe rijksregeling, genaamd de TVOV (transitievergoeding ov). Deze regeling geldt voor heel 2023. De regeling is nog niet gepubliceerd door het rijk. Wel zijn de hoofdlijnen bekend.
Aan de regeling is een aantal voorwaarden verbonden. Zo wordt waarschijnlijk de vervoersbedrijven gevraagd het ov-aanbod na 2023 toekomstbestendig te maken: in balans met de vraag naar ov. Daarnaast wordt vervoerders gevraagd zich maximaal in spannen om de reizigers terug te krijgen in het ov. Het doel is dat de beschikbaarheid, veiligheid en betrouwbaarheid van het ov-aanbod in 2023 wordt gegarandeerd. De regeling vergoedt geen rendement bij vervoerders. Tweederde van de kosten worden door het Rijk vergoed en éénderde door de Vervoerregio.
In de nieuwe rijksregeling wordt gekeken naar het daadwerkelijke subsidieniveau van de Vervoerregio in 2023. In de voorgaande regeling werd rekening gehouden met het subsidieniveau van 2019. De subsidie van de Vervoerregio aan GVB neemt conform de concessieafspraken jaarlijks af. Dit komt door [redacted]e verwachte reizigersgroei bij het maken van de concessieafspraken met ingang

van 2013. De voorgaande regeling zou door de afnemende subsidie een tegenvaller voor onze regio betekenen van €18 miljoen. Nu het Rijk aangegeven heeft om wel met de hoogte van de subsidie uit 2023 rekening te houden, doet deze tegenvaller zich niet voor. Ook is afgesproken samen met het rijk naar nieuwe mogelijkheden te zoeken om de ambities van het OV toekomstbeeld 2040 te kunnen waarmaken.

Al eerder heeft de Vervoerregio binnen de eigen begroting € 36,2 miljoen gereserveerd voor een financiële bijdrage als gevolg van de Covid-19 pandemie. Samen met de rijksregeling en de maatregelen van de vervoerders stellen we een robuust pakket samen waarmee de reizigers en inwoners in ons gebied kunnen blijven rekenen op een kwalitatief hoogwaardig systeem, met de mogelijkheid in te spelen op groei.

Stand van zaken per concessiegebied
Na een intensieve periode van enkele maanden worden daarmee langzaam de contouren van het openbaar vervoer zichtbaar. Voor alle concessies geldt dat we afspraken hebben gemaakt om het vervoeraanbod op het niveau van 2022 te houden. Wel zijn hierbij enkele belangrijke aandachtspunten. In al onze concessies is sprake van personeelstekorten die van invloed zijn op de uitvoering van de dienstregeling. We staan vervoerders daarom toe om de dienstregeling in 2023 tijdelijk iets verder af te schalen, om daarmee de reiziger wel een betrouwbare dienstregeling te bieden. Zodra het kan, wordt weer opgeschaald naar het afgesproken niveau. Tegelijkertijd ligt in de concessies de uitdaging om tot een vervoeromvang te komen wat past bij de lagere reizigersaantallen van nu, maar waarbij we ook in staat zijn om in de toekomst weer reizigersgroei te kunnen opvangen. U leest hieronder per concessiegebied de stand van zaken.

Zaanstreek
Zoals ook in de vorige brief was aangegeven weten de reizigers in Zaanstreek met ruim 90% het openbaar vervoer het beste terug te vinden. In de Zaanstreek wordt het ov-aanbod verder uitgebreid tot bijna het niveau van voor de pandemie. Hiervoor heeft Connexxion geen extra financiële steun nodig vanuit het Rijk of de Vervoerregio.

Connexxion heeft voor de zomer het vervoerplan voorgelegd aan de adviescommissie Zaanstreek en de Reizigersadviesraad. Waar mogelijk zijn de opmerkingen verwerkt of anders is onderbouwd waarom een advies niet is overgenomen. Het vervoerplan is op 7 juli door het Dagelijks Bestuur vastgesteld.

Waterland
In de concessie Waterland is iets meer dan 80% van de reizigers terug in het ov. Met hulp van extra financiële steun van de Vervoerregio lukt het om het ov-aanbod op 90,8% ten opzichte van 2019 te houden. EBS krijgt hiertoe op grond van de meerwerkregeling uit de noodconcessie een aanvullende subsidie van € 4,4 miljoen. Inmiddels hebben de adviescommissie Waterland en de Reizigersadviesraad hun reactie gegeven op het vervoerplan. Momenteel werkt EBS aan het verwerken van de adviezen. Het vervoerplan ligt in november voor vaststelling voor aan het Dagelijks Bestuur.

Op dit moment heeft EBS te maken heeft met tijdelijke personeelstekorten, door o.a. hoog ziekteverzuim en versnelde uitstroom van 60+ers. Hierdoor rijden zij op het moment nog een uitgebreide zomerdienstregeling. EBS verwacht voor 2023 weer voldoende personeel beschikbaar te hebben voor het uitvoeren van de dienstregeling.

Amstelland-Meerlanden
In de concessie Amstelland-Meerlanden is op dit moment iets minder dan 80% van de reizigers terug in het OV. Om het aanbod hier zo veel mogelijk in stand te houden, maken we dan ook gebruik van de rijksregeling. Waarbij tweederde van de kosten door het Rijk vergoed worden zijnde € 2,8 miljoen en waarbij ook de Vervoerregio éénderde bijdraagt zijnde € 1,4 miljoen in 2023.

Gehoord hebbende de adviescommissie Amstelland-Meerlanden, de Reizigersadviesraad en het voorstel van Connexxion hoe met deze adviezen om te gaan, heeft het Dagelijks Bestuur het vervoerplan voor 2023 op 13 oktober vastgesteld. Voor Amstelland-Meerlanden wordt erop gekoerst om in 2023 het voorzieningenniveau in stand te houden. In de eerste helft van 2023 wordt wel rekening gehouden met de beperktere beschikbaarheid van rijdend personeel. Het Dagelijks Bestuur heeft tot en met 30 juni 2023 een ontheffing verleend tot 85% van het niveau, om vanuit daar weer terug te groeien naar 90%. Met Connexxion wordt maandelijks gemonitord om zo snel als dat kan weer op te schalen.

Amsterdam
In Amsterdam zien we de reizigersaantallen schommelen tussen de 75% en 80%. De achterblijvende reizigersaantallen, en daarmee opbrengsten, en de stijgende kosten hebben in de concessie Amsterdam door de schaalgrootte grote en langdurige financiële impact. Bovendien speelt het type vervoer(met trams en metro's) in combinatie met het energiecontract hierbij een belangrijke rol.

Gezien de stabilisering van de reizigersgroei en het grote financiële tekort wat we ook de komende jaren nog zien, staan we voor de uitdaging om de reizigers goed te kunnen vervoeren én om de reizigersgroei te kunnen opvangen. Samen met GVB werken we er aan hoe dit zo goed mogelijk te doen. Voor 2023 is er vanuit de rijksregeling €27 miljoen beschikbaar en vanuit de Vervoerregio €13,5 miljoen. Vanaf 2024 is er geen rijksregeling meer beschikbaar. We zoeken naar mogelijke aanvullende maatregelen om de reizigers een goed aanbod te blijven bieden.

Het Dagelijks Bestuur heeft GVB daarom op 28 juli 2022 opdracht gegeven tot een plan te komen voor de de jaren 2023-2024, tot aan start van de voorgenomen nieuwe OV-concessie. In de tussentijd rijdt GVB in de eerste helft van 2023 door met de huidige dienstregeling. Enkele maatregelen waar bijvoorbeeld aan gedacht kan worden zijn marketingacties om reizigers terug te winnen, netwerkmaatregelen en het aanpassen van de service. We zijn in gesprek met GVB en bekijken welke maatregelen effect hebben en realistisch zijn.

Verdeling budget Vervoerregio
Voor de zomer heeft de Vervoerregio aangegeven €36,2 miljoen te hebben gereserveerd in de begroting om te investeren in het behoud van een hoogwaardig ov-systeem en de bereikbaarheid van de regio bij achterblijvende reizigersopbrengsten. In 2022 is €4,5 miljoen gebruikt voor de concessie Waterland. Voor 2023 wordt rekening gehouden met een reservering van circa€19,3 miljoen (13,5 Amsterdam, 4,4 Waterland, 1,4 AML). Mocht blijken dat de reizigersopbrengsten achter blijven in 2024 of er komt alsnog een extra coronagolf en het is nodig om te blijven investeren in de hoogwaardigheid, dan is er nog een buffer van € 12,5 miljoen.

Maatschappelijke opgaven
Het zijn onrustige tijden waarbij de kostenstijgingen voor iedereen voelbaar zijn. Dat geldt voor zowel de reizigers als de vervoerders, onze gemeenten en de Vervoerregio zelf. We staan voor de opgave om deze met elkaar in balans te houden. Door de juiste keuzes te maken kunnen we zorgen dat het

ov een aantrekkelijk alternatief blijft voor de auto. Hiervoor werken we nu een tariefactie uit voor 2023.

Daarnaast heeft ook de ov-sector, net als andere sectoren, te maken met de krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor heeft zij moeite met het aantrekken van nieuwe medewerkers. Dit betekent dat vervoerders soms moeite hebben om de rooster rond te krijgen. Zeker als het aantal zieken, onder andere als gevolg van Covid-19, toeneemt. Om te zorgen dat het ov voorspelbaar blijft, kan er dan alsnog voor gekozen worden om met een iets lagere dienstregeling te rijden. Hoewel we dat liever anders zien, draagt het wel bij aan de betrouwbaarheid van het systeem, omdat uitval zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het werven van nieuwe medewerkers heeft hoge prioriteit bij de vervoerders.

Vervolg

- In Zaanstreek en Amstelland-Meerlanden worden de vastgestelde vervoerplannen geïmplementeerd, zodat deze op 1 januari 2023 in kunnen gaan.
- Het vervoerplan voor Waterland ligt 15 december ter vaststelling voor aan het Dagelijks Bestuur, waarna ook zij het vervoerplan kunnen implementeren. Deze gaat in op 8 januari 2023.
- In Amsterdam wordt gewerkt aan meerjarenplannen (netwerk en dienstverlening) om vraag, aanbod en kosten beter met elkaar in balans te brengen. Uit deze meerjarenplannen volgen concept-maatregelen die ter bespreking voor worden gelegd aan aan de Regioraad, waarna dit voor besluitvorming naar het Dagelijks Bestuur gaat. Bij vaststelling van de maatregelen uit de meerjarenplannen wordt duidelijk wanneer eventuele wijzigingen in de dienstregeling van kracht worden. GVB rijdt in elk geval het eerste half jaar van 2023 de huidige dienstregeling.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Melanie van der Horst
Voorzitter van het Dagelijks Bestuur

Dit document is digitaal ondertekend en bevat daarom geen zichtbare handtekening. Zie akte van ondertekening.